קולנוע

סרטים

נקודת הראות

ספורו של הונוסוקה אקוטגבה בחורשה (עמוד אחרון, העולם הזה 818) זכה, בגיר־כתו הפילמאית לפרסים אמנותיים רבים, ביניהם פרס פסטיבל קאן 1951, הוציא את יפאן מאלמוניותה הקולנועית.

הסרט הנקרא **ראשומון** מבויים על ידי חצ'ירה קורוסבה, מראה שלשה אנשים מת־פלספים על האמת, הם מסבירים את רגשו־תיהם במעט מלים והרבה מימיקה. הבעייה המעסיקה אותם היא משפט־שודד המואשם ברצח בעל ואונס אשתו.

התקופה היא המאה ה־12. במשפט, מעי־דים השודד, האשה ורוח־הבעל המופיעה ב־אמצעות מדיום. הסרט מראה בצילומי החזר מופלאים ביפיים, את גירסות כל אחד מ־הם, השונות זו מזו, בהתאם לנקודת הראייה של המעוניין, נותן מקום רב למחשבה על טבע האמת בכלל.

פלאשבק משולש, האפי אגד, ובכל זאת זהו סרט אמנותי נדיר, ללא כל אפקטים זולים. משחקם של השחקנים הוא חפשי ו־מתפרץ, מותאם לדמויות אותן הם מגל־מים.

אינטרנציונל על המרס

אבוט וקוסטלו הם זוג הקומיקאים החל־שים ביותר של הבד האמריקאי. הוכחה נו־ספת לכך מתקבלת בסרטם **בדרך אל ה־מרס**, בו נראות הרפתקאותיהם האוויליות של הזוג השלומיאלי המפליג בספינת־חלל אל המאדים.

הסרט נוצר למעשה כדי לשמש רקע ל־אוסף היפהפיות של התחרות מיס חבל ה־ראשונה, שנערכה בחסות אולפן אוניברסל במיאמי.

אינטרנציונל־היפהפיות (אורה ורד אינה נכללת שם) משבדיה, הפיליפינים, הודו, גר־מניה ועוד, מתכנס כולו על המאדים, מקום מיושב רק נשים בעלות סוד הנעורים הנצ־חיים, אותם הן מפגינות בתלבושת מוזהבת המורכבת מכנסיים וחזייה, וכולן, מפליא, מאוהבות דוקא בבוב אבוט, הגוץ השמנמן. הוא בוחר במלכה (מרי בלנשארד), בוגד בה, אפילו.

לפני הסרט, נראה סרט קצר ובו תהליך בחירת מיס חבל, כל המועמדות עוברות 15 פעם על הבמה בבגד־ים, בשמלת־ערב ובד־בגדים. מיס פיליפינים אומרת בקול נרגש, בדמעות על עיניה: „אני כל כך נרגשת;

מאצ'יקו קיאו ב„ראשומון"
שודד, אשה ורוח

ארצי שאפה תמיד להיות המדינה הארבעים ותשע של ארצות הברית...".

דם וחטא

את **אמנים וחטאים** כתב, ביים והפיק בן הכט, שיתף בו אפילו בתפקיד חשוב את בתו הקטנה. הסרט שאינו מבריק במיו־חד, מורכב משני מערכונים, דם אמנים, ו־אשת חטאים. הראשון נועד להוכיח שחייהן של שחקניות־במה אינם ורודים כל כך, כפי שמדמות הגימנזיסטיות. השחקנית, (מרשה האנט) ברגע שהיא נמצאת בפיסגת הצלחתה, נעזבת על ידי בעלה, נעשית נברוזית, שותה לשכרה, יורדת ויורדת, הקהל שוכח אותה עד שהיא בולעת גלולות שינה יתר על המי־דה. לשחקנית אב, מטורף זקן (אדוארד ג. רובינסון), שחקן אופי בעבר, הרוצה לערוך לבתו יציאה סנסציונית מבמת־החיים, מ־ביים רצח במקום ההתאבדות הבנאלית.

מרשה האנט אינה מפריעה במיוחד למער־כון, בעוד שאדוארד ג. רובינסון מראה בוודאות שהוא יכול להיות גם לא־גנגסטר מצויין.

אשת־החטאים הוא סטירה על הוליבוד ו־מפיקי־הסרטים שלה. אחד מהם מוצג כבעל־מוח של ראש־סיכה, בור המתאהב בתסריט שכתבה ילדה בת 9, עושה מזה סרט בהש־תתפות אלפים, נוסח ספיל ב. דה־מיל. מו־ליך אותו באף סוכן עשרת־האחוזים, אדי אלברט. בסוף הסרט מופיעה על הבד הערה פשוטה „כל הדמויות בסרט הן מקריות בל־בד...".

בקצרה

מעתה ועד עולם — הוי־אנשי־חיל־הרגלים האמריקאי בהואי לפני פירל הרבור. משחק ובימוי חזק. מונטגומרי קליפט ברט לנקסטר, פרנק סינטרה.

איסה בת הנהר — סיפורו של ג'וזף קונרד, כפי שהוא נראה בעיני הבמאי קרול ריד. מתח רב וצילומים יפים. טלבור האוארד, קרימה, רוברט מורלי, ראלף ריצ'רד־סון.

חזרה לגן עדן — סרטו הראשון של גרי קופר אחר קבלת האוסקר בעד ב־צהרי יום, מוכיח כי קופר ארך־הרגלים זקוק לבמאי בעל יד ארוכה כפרד זינמן, כדי להפיק ממנו משחק. חזרה לגן העדן, למרות הצילומים שנערכו באיי סמואה, נו־כחותו הגדולה של קופר, המשחק כבול עץ, והסארונג על גופה של רובערטה היינס, הוא כרט ב' מינוס.

העולם הזה ממליץ על:
ראשומון
מעתה ועד עולם
איסה בת הנהר

וורשא

(המשך מעמוד 11)

וקצר־נשימה, ופיו פלט משפט אחד ויחידי: „Im Ghetto ist alles verloren!" *
אירגן שטרופ קיבל את הפיקוד על עצמו.

היינריך הימלר היה נאלץ לאכזב את מנ־היגו: הוא לא הגיש לו ליום הולדתו את מחציתה־המיליון של יהודי גטו־וארשה. ה־קרב על הגטו נמשך שלושה שבועות תמי־מים; ואפילו לאחר שהוא נסתיים נשארו בתוכו קבוצות־לוחמים מבודדות, שפשטו על הגרמנים והטרידו אותם ללא הרף.

הגטו חדל מהיות

אירגן שטרופ פתח בהתקפה מנקודה אח־רת, חדר לשכונת המברשתנים בגיזרה המז־רחית של הגטו. אולם הוא לא הרחיק להת־קדם: חוליית־הסיירים הראשונה שלו נת־קלה במוקש חשמלי והושמדה כליל. הוא סירב בכל תוקף להסתכן באבידות נוספות, פקד על סוללת תותחים להפגיז את הגטו.

היה זה השלב האחרון של המאבק. ה־אירגון היהודי הלוחם היה חסר־אונים נגד התותחים. לאחר שנפל המפקד, מרדכי אני־לביץ, בקרב החלו אנשיו לפנות את הגטו. הם נכנסו קבוצות קבוצות לתוך תעלת־הביוב הגדולה של וארשה, ניסו להבקיע להם דרך במים העמוקים והמרופשים. נסי־גתם נמשכה יומיים ורק 70 מהם הגיעו אל פתח־התעלה. חמישה קילומטרים מאחורי קווי־הגרמנים. כאשר הם יצאו החוצה ופנו לאחור, ראו כי גטו וארשה חדל מהיות.

המרד דוכא. גטו וארשה הפך לעיי־חרבות. שוב רעשו הקרונות שהסיעו אלפים לטבח.

פלוגות הלוחמים נפוצו לכל רוח. אחדים מהם הצטרפו אל הפרטיזנים, אחרים נלכדו, הוצאו להורג. היו גם כאלה שחדרו לגטאות אחרים, אספו מסביבם לוחמים, זרעו את זר־עי־המרד נגד הגרמנים.

אולם איש אינו יודע כיצד נפלו מגיניו ה־אחרונים של הגטו. יש רק סיפורים, אגדות.

מספרים למשל, כיצד מצאו הגרמנים באחד הבונקרים חבורת לוחמים שנלחמו עד ה־כדור האחרון — את הכדור האחרון שלחו איש ברעהו, אך לא נכנעו.

מספרים (וזהו אחד הסיפורים הנפוצים ב־יותר) כי הגרמנים שפרצו אל גל־אחד־הבתים האחרונים, ראו נערה מחזיקה בדגל. מאחו־ריה ניצבו לוחמים חבוקי־ושרו.

מספרים כי זמן רב לאחר המרד נתקלה קבוצת־פולנים ששוטטה בין חורבות הגטו באנשים עבדקנים. מפילי־אימה, שפתחו עלי־הם באש, בחשבם אותם לגרמנים.

מספרים... ולא חשוב אם האמת לא תודע לעולם. האגדה נוצרה.

בהתאם לדין־וחשבון רשמי שנשלח על־ידי אירגן שטרופ להימלר ולגנראל קרינר ונפל, מאוחר יותר, לידי האמריקאים.

תשבץ מקומות

מאוזן: 1. בירת רפובליקה סובייטית אירופאית; 5. מה שאו"ם יעד לירושלים; 10. בירה דרום אמריקאית; 12. עיר סו־ריה, מפורסמת בסריגיה; 14. בן הבקר ב־מלחמת השחרים; 16. קבוצת בניינים גר־מניים לשעבר בירושלים; 18. אחד נקרא על שם התקוה הטובה; 19. מעשה שכיח בסדום; 21. עיר דרום אפריקאית; 22. מחלה מדב־קת, המובאת מן המזרח; 23. המכון הראשון ברחובות; 24. חיל המודיעין של ההגנה; 25. מצוי בקרון מיוחד ברכבת; 27. גברת, בצרפתית; 30. שם סקוטי פרטי נפוץ; 31. מוצאו של פרופסור ביהם; 33. נורווגי ידוע; 35. ציפור־נוד זעירה; 36. אחד משבעת ה־מינים; 38. אי בריטי, מיושב יחנים ותור־כים; 39. אחד מסימני הריבונות; 40. תואר אצולה אירופאי; 41. מקצועו של עמוס מ־תקוע; 43. שמו הפרטי של קומוניסט דרום אסיאתי; 44. ארץ האינקה; 46. הגשם ה־ראשון בארץ; 48. במטוסיה טסים לאילת; 49. אליה הגיעו כובשי האברסט.

מאונך: 2. אחת מחמש האוניברסיטות הנכבדות בארצות־הברית; 3. נערת שעשו־עים יפאנית; 4. אנטישמי פרסי; 6. המבול לא חיכה לבוא אחריו; 7. נמל הולנדי; 8. סימן הרבות, בעברית; 9. ארצו של פרנקו; 11. פרופסור לספרות עברית ומשורר, יוצא ארצות־הברית; 13. מעשה חייל הפונה ל־אחד הצדדים; 15. השנה מלאו 750 שנה ל־מות חכם ספרדי זה; 17. בבירה זו מדברים פורטוגזית; 18. שמה התנכ"י של חבש; 20. מה שיקרה לתייר שירעב; 23. צמד; 26. המאוכלסת בארצות־הברית; 27. אל מלחמה וחודש שנה; 28. צורת השלטון ב־ארץ־ישראל שלפני 1948; 29. עונש אנגלי לעבריינים צעירים; 31. על מה שועדת שבי־תת נשק מחליטה, על־פי־רוב; 32. אותה משמיעים אבלים; 34. על אדמתה הוטלו שתי פצצות אטום; 35. המאוכלסת במעצמות תבל; 37. מוצר היצוא הידוע של שויצריה; 39. עיר הודית; 42. תושב ג'ונגל ואבי ה־אדם; 44. בעל הפרה; 45. הבעת כאב וצער; 47. מושב בית המשפט הבינלאומי.

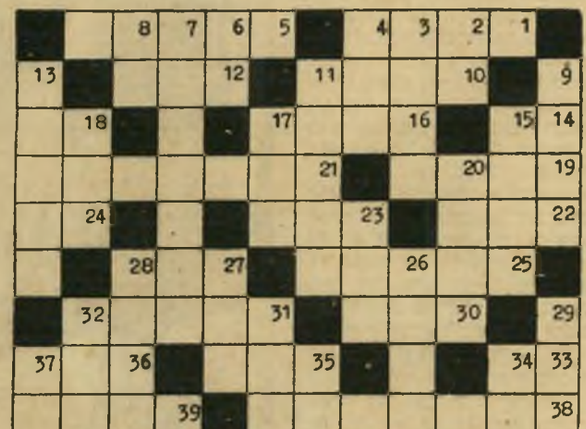

פותרי תשבץ מרחבי שזכו בפרסי ספרים:

מאיר אברהר — שבזי 51, תל־אביב.
צבי גוליגר — יזרעאל 10, חיפה.
עדה הרלינג — בית־יולדות, כפר־סבא.